Dosarul nr.21r-1638/23 Judecătoria Chișinău, (sediul Ciocana)
1-20113179-02-21r-21062023 Judecător Elisaveta Buzu

D E C I Z I E
În numele legii
/d i s p o z i t i v/

15 februarie 2024 mun. Chişinău
Colegiul Penal al Curţii de Apel Chișinău
Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei, judecător: Oxana Robu
Judecători: Teleucă Stelian și Ion Bulhac
Cu participarea avocatului: Dumitru Buliga
Recurentului Barcari Ion

examinînd în şedinţă de judecată publică în ordine de recurs, recursurile declarate de către reprezentantul Penitenciarului nr.15, Cricova, Ghenadie Morozan și avocatul Dumitru Buliga în interesele lui Barcari Ion împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, (sediul Ciocana) din 30 mai 2023, prin care a fost admis parţial plângerea condamnatului Ion Barcari împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de ari. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

În conformitate cu prevederile art. 447 - 449 alin. (1) lit.a), alin.2) lit.c) Cod de Procedură Penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău, -

D E C I D E:

Se respinge ca nefondat recursul declarat de către reprezentantul Penitenciarului nr.15, Cricova, Ghenadie Morozan.

Se admite recursul declarat de către avocatul Dumitru Buliga în interesele lui Barcari Ion.

Casează încheierea Judecătoriei Chișinău, (sediul Ciocana) din 30 mai 2023, prin care a fost admis parţial plângerea condamnatului Ion Barcari împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de ari. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului

şi a libertăţilor fundamentale și se remite cauza respectivă la rejudecare în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecător: Oxana Robu

Judecători: Teleucă Stelian

Ion Bulhac

Dosarul nr.21r-1638/23 Judecătoria Chișinău, (sediul Ciocana)
1-20113179-02-21r-21062023 Judecător Elisaveta Buzu

D E C I Z I E
În numele legii

15 februarie 2024 mun. Chişinău
Colegiul Penal al Curţii de Apel Chișinău
Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei, judecător: Oxana Robu
Judecători: Teleucă Stelian și Ion Bulhac
Cu participarea avocatului: Dumitru Buliga
Recurentului Barcari Ion

examinînd în şedinţă de judecată publică în ordine de recurs, recursurile declarate de către reprezentantul Penitenciarului nr.15, Cricova, Ghenadie Morozan și avocatul Dumitru Buliga în interesele lui Barcari Ion împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, (sediul Ciocana) din 30 mai 2023, prin care a fost admis parţial plângerea condamnatului Ion Barcari împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de ari. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, -

C O N S T A T Ă:

La data de 14.09.2020, avocatul Ion Bosîi a înaintat în interesele condamnatului Ion Barcari o plângere împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

În motivarea plîngerii a invocat că, începând cu data de 13.12.2018, condamnatul Ion Barcari a fost deţinut în Penitenciarul nr. 13 - Chişinău în condiţii inumane şi degradante, pe o perioadă de 522 zile.

Solicită avocatul constatarea faptului că condamnatul Ion Barcari a fost deţinut în Penitenciarul nr. 13 - Chişinău în condiţii contrare prevederilor art. 3 CEDO, reducerea termenului de pedeapsă în baza prevederilor art. 4734 CPP.

Ulterior, la 16.05.2023, avocatul Dumitru Buliga a depus în interesele condamnatului Ion Barcari un supliment la plângere.

Invocă avocatul că, condamnatul Ion Barcari a fost deţinut în Penitenciarul nr. 13 - Chişinău în perioada 13.12.2018- 19.02.2020 pe parcursul a433 zile în calitate de prevenit, iar în perioada 20.02.2020 - 18.06.2020 în Penitenciarul nr. 13 - Chişinău şi în perioada 18.06.2020 - 20.07.2022 în Penitenciarul nr. 15 - Cricova pe parcursul a 882 zile în calitate de condamnat.

Consideră că, pedeapsa condamnatului ar urma a fi redusă cu 1130 zile, însă deoarece situaţia condamnatul s-a modificat, pedeapsa condamnatului urmează a fi redusă doar cu 147 zile,/iar pentru perioada de 1168 zile, care nu poate fi redusă, urmează a-i ii acordată condamnatului o compensaţie pecuniară în sumă de 116 800 lei.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, (sediul Ciocana) din 30 mai 2023, a fost admisă parţial plângerea condamnatului Ion Barcari împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de ari. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale. A fost constatat faptul că, condamnatul Ion Barcari Eugeniu, născut la 12.05.1996, a fost deţinut în perioada 15.12.2018 - 18.06.2020, pe parcursul a 551 zile în Penitenciarul nr. 13 Chişinău, în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului si a libertăţilor fundamentale. A fost redusă pedeapsa condamnatului Ion Barcari Eugeniu, născut la 12.05.1996. pentru perioada totală de 340 zile, în care s-a aflat în detenţie provizorie în Penitenciarul nr. 13 - Chişinău, cu calcularea a două zile de

închisoare pentru o zi de arest preventiv, cu 340 (trei sute patruzeci) zile. A fost redusă pedeapsa condamnatului Ion Barcari Eugeniu, născut la 12.05.1996, pentru perioada totală de 211 zile, în care s-a aflat în detenţie cu statut de condamnat în Penitenciarul nr. 13 - Chişinău, cu calcularea a 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie, cu 63 (şaizeci şi trei) zile. A fost redus termenul pedepsei definitive a condamnatului Ion Barcari Eugeniu, născut la 12.05.1996, în total cu 403 (patru sute trei) zile. În privinţa perioadei rămase de 1 (una) zi, cu titlu de despăgubire, a fost acordat condamnatului Ion Barcari Eugeniu, născut la 12.05.1996, suma de bani în mărime de 50 (cincizeci) lei, şi anume o unitate convenţională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condiţiilor de detenţie, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanţelor al R.M. A fost respinsă, ca neîntemeiată, plângerea condamnatului Ion Barcari împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie din Penitenciarul nr. 15 - Cricova, care conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului care, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

Nefiind de acord cu încheierea primei instanțe, reprezentantul Penitenciarului nr.15, Cricova, Ghenadie Morozan a declarat recurs, solicitînd admiterea cererii de recurs, casarea încheierii, emiterea unei noi hotărâri privind respingerea integrală a plângerii avocatului Ion Bosîi în interesele condamnatului Barcari Ion Eugeniu ca neîntemeiată.

În motivarea cererii de recurs s-au invocat următoarele motive:

- plângerea împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat sau prevenit în conformitate cu prevederile art. 4731 2 3 din Codul de procedură penală;
- se constată că judecătorul de instrucție eronat, neîntemeiat şi contrar competenței a aplicat prevederile art. 385 alin. (5) din Codul de procedură penală, deoarece condamnatului Barcari Ion Eugeniu avea deja statut de condamnat şi nu de prevenit, ca urmare considerăm că neîntemeiat a dispus reducerea termenului numitului în calitate de prevenit;
- plângerea avocatului Ion Bosîi în interesele reclamantului Barcari Ion Eugeniu urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu încheierea primei instanțe, avocatul Dumitru Buliga în interesele lui Barcari Ion a declarat recurs, solicitînd admiterea cererii de recurs, casarea încheierii, adoptarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă admiterea integrală a plângerii aşa precum a fost formulată.

În motivarea cererii de recurs s-au invocat următoarele motive:

- petiţionarul a depus plângere privind condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile acestuia în calitate de prevenit pe perioada de detenţie în stare de arest preventiv şi respectiv de condamnat pe perioada de detenţie a acestuia cu statut de condamnat, în temeiul şi ordinea prevăzută de art. 469, 473/2, 473/3, 473/4 combinat cu art. 385 alin. (4)-(5) CPP RM şi art. 3 din CEDO;
- în plângerea depusă au fost învederate toate aspectele relevante, iar cerinţele compensatorii pentru condiţiile inumane de detenţie au fost formulate prin raportare la data depunerii plângerii;
- după data depunerii plângerii, s-a modificat situaţia petiţionarului, la data de 16.05.2023 am înaintat un supliment la plângere prin care am concretizat cerinţele din plângere;
- conform materialelor cauzei, se constată că petiţionarul a fost deţinut în condiţii contrare art. 3 din CEDO, pe întreaga perioadă de detenţie începând cu data reţinerii şi plasării acestuia în arest preventiv 13.12.2018 - 19.02.2020 având statut de prevenit, continuând cu detenţia acestuia în vederea executării pedepsei 20.02.2020 - 20.07.2022 având statut de condamnat, dată la care urmare a aplicării actului de amnistie prin încheierea Judecătoriei Chişinău sediul Ciocana a fost eliberat, fiindu-i redus termenul pedepsei de 6 (şase) ani închisoare cu 1/3, adică cu 2 (ani) închisoare;
- urmare a încheierii Judecătoriei Chişinău sediul Ciocana nr. 2lji-1781/2022 din 04.07.2022, termenul de pedeapsă a fost modificat de la 6 (şase) ani la 4 (patru) ani, iar drept urmare începutul termenului executării pedepsei fiind 13.12.2018 şi sfârşitul termenului fiind 12.12.2022, dar nu 12.12.2024 fiind deja distinct de termenul anterior indicat de instituţia penitenciară în raport, iar astfel situaţia petiţionarului pe parcursul examinării prezentei cauze s-a schimbat, motive din care, instanţa urmează să reducă termenul pedepsei cu atâtea zile câte au rămas de executat, iar pentru restul zilelor rămase neexecutate să dispună plata compensaţiei băneşti;
- în speţa dedusă judecății petiționarul a fost deţinut în unnătoarele penitenciare cu statut de prevenit şi ulterior de condamnat în următoarele perioade: 1) Penitenciarul nr. 13 Chişinău: 15.12.2018 - 18.06.2020 având statut de prevenit din 13.12.2018 - 19.02.2020 şi statut de condamnat din 20.02.2020; 2) Penitenciarul nr. 15 Cricova: 18.06.2020 - 20.07.2022, dată la care a fost eliberat,
- în perioada 13.12.2018 - 19.02.2020 (433 zile) petiţionarul s-a aflat în arest preventiv, în condiţii contrare art. 3 din CEDO, în temeiul art. 4734 alin. (6) CPP RM urmează să-i fie aplicată compensaţia prevăzută de art. 385 alin. (5) CPP RM, în conformitate cu care, în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art. 473/2 alin. (3), preveniţii sînt despăgubiţi în conformitate cu art. 385 alin. (5) şi (6) sau, după caz, aceştia pot înainta o acţiune civilă. în cazul constatării încălcării

drepturilor privind condiţiile de detenţie, garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se va calcula în felul următor: două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv;

- în asemenea condiţii pentru perioada de detenţie în arest preventiv în condiţii contrare art. 3 din CEDO pe perioada de la 13.12.2018 - 19.02.2020 (433 zile) pedeapsa petiţionarului ar trebui redusă cu 866 zile;
- petiţionarul începând cu data de 20.02.2020 a început să execute pedeapsa definitivă aplicată având deja statut de condamnat, care până la data de 20.07.2022 a fost deţinut în condiţii contrare art. 3 din CEDO pe o perioadă de (882 zile) în temeiul art. 473/4 alin. (4) CPP RM, care prevede, în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art. 473/2 alin. (3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculîndu-se de la 1 Ui 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ, petiţionarului ar trebui să-i fie aplicată compensaţia sub forma reducerii pedepsei, şi anume, pentru această perioadă 20.02.2020 - 20.07.2022 (882 zile) iar pedeapsa ar trebui redusă cu încă 264 zile;
- pentru detenţia în condiţii contrare art. 3 din CEDO a petiţionarului în calitate de prevenit pe perioada de la 13.12.2018 - 19.02.2020 (433 zile) şi în calitate de condamnat pe perioada 20.02.2020 - 20.07.2022 (882 zile), pedeapsa petiţionarului ar trebui redusă în total cu 1130 zile;
- având în vedere că situaţia petiţionarului pe parcursul examinării cauzei s-a schimbat, iar noul termen de pedeapsă nu mai este de 6 (şase) ani închisoare dar de 4 (patru) ani închisoare, care a executat efectiv 1315 zile, începând cu data de 13.12.2018 până la data de 20.07.2022 - data eliberării, iar până la termenul de 4 (ani) rămânând 147 zile, în speţă, este necesară reducerea termenului pedepsei petiţionarului cu 147 zile, iar în privinţa perioadei rămase de 1168 zile care nu poate fî compensată prin reducerea termenului pedepsei dar prin compensaţie pecuniară în temeiul art. 473/4 alin. (5) CPP RM, cu titlu de despăgubire urmează a fi încasată în favoarea petiţionarului suma de 116800 lei (2 unităţi convenţionale pentru 1168 zile de detenţie);
- prima instanţă a dispus reducerea pedepsei în mod greşit, or, nu poţi reduce pedeapsa cu un termen mai mare decât petiţionarului. iar fi rămas să execute, iar astfel, termenul de 147 zile este cel cu care urma a fi redusă pedeapsa petiţionarului, iar în privinţa perioadei rămase de 1168 zile care nu poate fi compensată prin reducerea termenului pedepsei, urma a fi încasată în favoarea petiţionarului a 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi rămasă şi anume 2 unităţi convenţionale pentru 1168 zile ceea ce constituie suma de 116800 lei, dar nu cum greşit a dispus prima instanţă, încasarea a unei unităţi convenţionale pentru o zi de detenţie adică 50 lei, mai ales în contextul în care conform art. 473/4 alin. (5) CPP

RM, mărimea compensaţiei urma a fi 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi în care petiţionarul a suferit încălcarea condiţiilor de detenţie în privinţa perioadei rămase de 1168 zile dat fiind gravitatea şi severitatea încălcărilor drepturilor petiţionarului garantate de ari. 3 din CEDO, constatate de prima instanţă şi aplicarea compensaţiei sub formă de reducere a termenului pedepsei cu maximul reducerii de 3 zile de reducere pentru 10 zile de detenţie cu statut de condamnat şi respectiv de 2 zile de reducere pentru fiecare zi de detenţie cu statut de prevenit. Subsecvent, relevant este şi faptul că deşi instanţa reţine că urmează a fi redusă pedeapsa cu 2 zile de reducere pentru o zi de detenţie cu statut de prevenit, contrar acestei concluzii a dispus reducerea pedepsei cu doar o zi de reducere pentru o zi de detenţie cu statut de prevenit, ne mai vorbind despre faptul că perioada pentru care a calculat instanţa detenţia cu statut de revenit şi de condamnat a fost greşit calculată de prima instanţă;

- greşit prima instanţă a respins plângerea în ceea ce priveşte perioada de detenţie în Penitenciarul nr. 15 Cricova, motivând că apărarea nu a prezentat careva probe pentru dovedirea circumstanţelor degradante din Penitenciarul nr. 15 Cricova, or, prima instanţă deşi cu ocazia examinării situaţiei petiţionarului privind detenţia în Penitenciarul nr. 13 Chişinău, reţine că conform jurisprudenţei CtEDO (cauza A. şi alţii c. Regatului Unit, 12 februarie 2009, § 132; cauza Idalov c. Rusiei, 22 mai 2012, § 98), respectiv, art. 473/3 alin. (2) CPP RM, sarcina probaţiunii lipsei de încălcare a condiţiilor de detenţie invocate de condamnat sau prevenit şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administraţiei instituţiei penitenciare, şi astfel, dublele standarde sunt inadmisibile unei situaţii similare, deoarece în speţă, reprezentantul penitenciarului nr. 15 Cricova nu a dovedit prin probe lipsa încălcării condiţiilor de detenţie, iar astfel, în această parte respingerea plângerii de către prima instanţă este ilegală.

În ședința instanței de recurs avocatul Dumitru Buliga în interesul recurentului Ion Barcari, cît și ultimul au solicitat admiterea recursului apărării pe motivele și temeiurile invocate și respingerea recursului reprezentantului penitenciarului.

Reprezentantul Penitenciarului nr.15 fiind citat despre locul, data, ora ședinței de judecată nu s-a prezentat în ședință și nu a comunicat motivele neprezentării.

Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, audiind participanţii la proces, examinând materialele dosarului, consideră necesar de a respinge recursul declarat de către reprezentantul Penitenciarului nr.15, Cricova, Ghenadie Morozan, de a admite recursul declarat de către avocatul Dumitru Buliga în interesele lui Barcari Ion, a casa încheierea Judecătoriei Chișinău, (sediul Ciocana) din 30 mai 2023 și a remite cauza respectivă la rejudecare în aceiași instanță, în alt complet de judecată, reieşind din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 437 alin. (1), pct. 4) Cod procedură penală, (1) Pot fi atacate cu recurs: 4) alte hotărîri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform prevederilor art. 448 Cod procedură penală, (1) Judecînd recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs.

În temeiul prevederilor art. 449 alin. (1), pct. 1), lit. a) Cod procedură penală, (1) Judecînd recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge recursul, menţinînd hotărîrea atacată.

În temeiul prevederilor art. 449 alin. (1), pct. 2), lit. c) Cod procedură penală, (1) Judecînd recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: 2) admite recursul, casînd hotărîrea, parţial sau integral, şi ia una din următoarele soluţii: c) dispune rejudecarea cauzei de către instanța de fond dacă este necesară administrarea de probe suplimentare

Conform prevederilor art. 450 Cod procedură penală, (1) Instanţa de recurs, soluţionînd recursul, rezolvă şi chestiunile complementare prevăzute în art.416, aplicându-le în mod corespunzător. (2) Cînd instanţa de recurs remite cauza spre rejudecare conform art.449 pct.2) lit. c), ea se pronunţă şi asupra probelor ce urmează a fi administrate.

Conform prevederilor art. 451 Cod procedură penală, procedura de rejudecare şi limitele acesteia se reglementează de prevederile art.436, care se aplică în mod corespunzător.

Reieșind din prevederile art. 436 alin. (1), (2) Cod procedură penală, (1) Procedura de rejudecare a cauzei după casarea hotărîrii în recurs se desfăşoară conform regulilor generale pentru examinarea ei. (2) Pentru instanţa de rejudecare, indicaţiile instanţei de recurs sînt obligatorii în măsura în care situaţia de fapt rămîne cea care a existat la soluţionarea recursului.

Din materialele cauzei, Colegiul Penal reține că, prin sentinţa Judecătoriei Chişinău, sediul Central din 20.11.2019, Ion Barcari a fost condamnat pentru săvârşirea infracţiunii, prevăzute de art. 42 alin. (2), 217/1 alin. (4) lit. b), d), art. 42 alin. (2), 248 alin. (5) lit. b), d), art. 217/2 Cod penal al RM stabilindu-i o pedeapsă, prin prisma art. 84 alin. (1) Cod penal, de 5 ani 4 luni închisoare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcţii sau de a exercita anumite activităţi ce ţin de gestionarea substanţelor narcotice, psihotrope sau analoagelor lor pe un termen de 5 ani.

Prin decizia Curţii de Apel Chişinău din 19.02.2020, apelul declarat de inculpatul Matreniţchii Andrei împotriva sentinţei Judecătoriei Chişinău, sediul Central din 20 noiembrie 2019, a fost respins ca fiind nefondat, iar apelul declarat de acuzatorul de stat, procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalităţii Organizate şi Cauze Speciale, Tatiana Vidraşco împotriva sentinţei Judecătoriei

Chişinău, sediul Central din 20 noiembrie 2019, a fost admis, casând sentinţa parţial, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) CPP al RM şi pronunţă o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanţă. Barcari Ion a fost recunoscut vinovat în comiterea infracţiunii prevăzute de art. 42 alin. (2), art. 248 alin. (5), lit. b) Cod Penal al RM şi i se aplică pedeapsă cu închisoare pe termen de 2 (doi) ani. Lui Barcari Ion, recunoscut vinovat în comiterea infracţiunii prevăzute de art. 217,2 Cod Penal al RM i s-a aplicat pedeapsa cu închisoare pe termen de 1 (unu) an, cu privarea de dreptul de a exercita activitate de păstrare, transportare, vânzare a drogurilor, etnobotanicelor sau analoagelor acestora, de a ocupa funcţii în domeniul farmaceuticii şi alte activităţi legate de gestionarea substanţelor narcotice pe un termen de 3 (trei) ani. în baza art. 84 alin. (1) Cod Penal al RM, pentru concurs de infracţiuni s-a stabilit lui Barcari Ion pedeapsa definitivă prin cumulul parţial al pedepselor aplicate, închisoare pe termen de 6 (şase) ani, cu privarea de dreptul de a exercita activitate de păstrare, transportare, vânzare a drogurilor, etnobotanicelor sau analoagelor acestora, de a ocupa funcţii în domeniul farmaceuticii şi alte activităţi legate de gestionarea substanţelor narcotice pe un termen de 6 (şase) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Prin încheierea Judecătoriei Chişinău, sediul Ciocana din 15.02.2021 s-a dispus admiterea plângerii avocatului Bosîi Ion în interesele condamnatului Barcari Ion împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale. S-a constatat faptul că, condamnatul Barcari Ion a fost deţinut în calitate de prevenit în Penitenciarul nr.13 - Chişinău, pe o perioadă de 343 zile, iar în calitate de condamnat în Penitenciarul nr. 13 - Chişinău, pe o perioadă de 210 zile, în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale. S-a redus pedeapsa condamnatului Barcari Ion pentru perioada de 343 zile zile, în care s-a aflat în detenţie în calitate de prevenit în Penitenciarul nr,13-Chişinău, cu reducerea a 686 (şase sute optzeci şi şase) zile, precum şi pentru perioada de 210 zile, în care s-a aflat în detenţie în calitate de condamnat în Penitenciarul nr. 13 - Chişinău, cu 42 (patruzeci şi două) zile. Termenul pedepsei definitive stabilite lui Barcari Ion prin decizia Curţii de Apel Chişinău din 19 februarie 2020, de 6 ani, în total se reduce cu 728 (şapte sute douăzeci şi opt) zile.

Prin decizia Curţii de Apel Chisinău din 17.06.2021 a fost admis recursul administraţiei Penitenciarului nr. 15 Cricova, casată integral încheierea Judecătoriei Chisinău, sediul Ciocana din 15 februarie 2021, cu remiterea cauzei la o nouă rejudecare în aceiaşi instanţă, în alt complet de judecată.

Prin încheierea Judecătoriei Chisinău, sediul Ciocana din 04,07.2022 a fost admis demersul Penitenciarului nr. 15 - Cricova si s-a dispus reducerea

condamnatului Barcari Ion a pedepsei cu 2 ani în baza art. 7 alin. (1) lit. a) din Legea privind amnistia şi astfel, la 20.07.2022, condamnatul a fost eliberat din instituţia penitenciară.

Potrivit materialelor cauzei şi anume, a raportului prezentat de către instituţia penitenciară, Ion Barcari s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr. 13 - Chisinău, în perioada 15.12.2018 - 18.06.2020, iar în Penitenciarul nr. 15 - Cricova în perioada 18.06.2020 - 20.07.2022.

În conformitate cu prevederile art. 473/2 alin. (1) - (4) Cod procedură penală, (1) Plîngerea împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, poate fi înaintată de către condamnat sau prevenit, personal sau prin intermediul unui avocat, la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială se află instituţia penitenciară în care se deţine condamnatul sau prevenitul ori, după caz, din care a fost eliberat.

(2) Plîngerea referitoare la condiţiile de detenţie menţionate la alin.(1) trebuie să conţină datele privind perioada şi locul detenţiei, precum şi descrierea detaliată a condiţiilor materiale care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului, cu solicitarea de a obliga administraţia instituţiei penitenciare să înlăture condiţiile materiale contestate. La plîngere pot fi anexate explicaţiile altor condamnaţi sau preveniţi, copiile plîngerilor anterioare, adresate administraţiei instituţiei penitenciare sau autorităţilor de supraveghere, şi răspunsurile lor, alte probe relevante. Concomitent cu depunerea plîngerii, se expediază o copie a acesteia, cu anexarea materialelor respective, către organul care pune în executare sentinţa sau încheierea.

(3) Condamnaţii care au fost deţinuţi cel puţin 10 zile în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligaţia statului de a asigura condiţiile de detenţie, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

(4) În cazul în care partea neexecutată din pedeapsă nu permite deducerea integrală a reducerii pedepsei sau perioada încălcării condiţiilor de detenţie este mai mică de 10 zile, în privinţa perioadei rămase condamnatul poate solicita despăgubire în valoare bănească.

Conform prevederilor art. 473/4 alin. (2)-(5) Cod procedură penală, (2) La evaluarea condiţiilor de detenţie, instanţa de judecată ţine cont de efectele cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale condamnatului sau ale prevenitului, precum şi de perioada în care condamnatul sau prevenitul a fost deţinut în condiţiile contestate.

(3) În urma constatării faptului că condamnatul sau prevenitul a fost deţinut în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, instanţa de judecată obligă administraţia instituţiei penitenciare să înlăture condiţiile precare de detenţie, stabilindu-i un termen concret, care nu va depăşi 15 zile, după expirarea căruia instituţia penitenciară informează instanţa de judecată despre executarea încheierii.

(4) În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473/2 alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculîndu-se de la 1 la 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ.

(5) În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473/2 alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei în condiţiile alin.(4) din prezentul articol, iar în privinţa perioadei rămase, dispune, cu titlu de despăgubire, încasarea în favoarea condamnatului a sumei băneşti în mărime de pînă la 2 unităţi convenţionale pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condiţiilor de detenţie, precum şi a costurilor şi cheltuielilor aferente.

(6) În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.473/2 alin.(3), preveniţii sînt despăgubiţi în conformitate cu art.385 alin.(5) şi (6) sau, după caz, aceştia pot înainta o acţiune civilă.

Potrivit art. 385 alin. (5) Cod procedură penală, (5) În cazul constatării încălcării drepturilor privind condiţiile de detenţie, garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se va calcula în felul următor: două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv.

Potrivit încheierii contestate rezultă, că instanța de fond a constatat faptul că, plângerea condamnatului Ion Barcari împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de ari. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale este întemeiată parțial.

De asemenea, prima instanță a constatat faptul că, condamnatul Ion Barcari Eugeniu, născut la 12.05.1996, a fost deţinut în perioada 15.12.2018 - 18.06.2020, pe parcursul a 551 zile în Penitenciarul nr. 13 Chişinău, în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului și a libertăţilor fundamentale, din care considerent i-a fost redusă pedeapsa condamnatului Ion Barcari Eugeniu, născut la 12.05.1996, pentru perioada totală de 340 zile, în care s-a aflat în detenţie provizorie în Penitenciarul nr. 13 - Chişinău, cu calcularea a două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv, cu 340 (trei sute patruzeci) zile.

De asemenea, i-a fost redusă pedeapsa condamnatului Ion Barcari Eugeniu, născut la 12.05.1996, pentru perioada totală de 211 zile, în care s-a aflat în detenţie cu statut de condamnat în Penitenciarul nr. 13 - Chişinău, cu calcularea a 3 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie, cu 63 (şaizeci şi trei) zile.

I-a fost redus termenul pedepsei definitive a condamnatului Ion Barcari Eugeniu, născut la 12.05.1996, în total cu 403 (patru sute trei) zile. În privinţa perioadei rămase de 1 (una) zi, cu titlu de despăgubire, a fost acordat condamnatului Ion Barcari Eugeniu, născut la 12.05.1996, suma de bani în mărime de 50 (cincizeci) lei, şi anume o unitate convenţională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condiţiilor de detenţie, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanţelor al R.M.

Totodată, Colegiul Penal atrage atenția asupra faptului că la cazul dedus judecății, a fost respinsă, ca neîntemeiată, plângerea condamnatului Ion Barcari împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie din Penitenciarul nr. 15 - Cricova, care conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului care, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

În acest context, Colegiul Penal consideră că, la cazul dedus judecății, prima instanță respingând plîngerea condamnatului în partea condițiilor din Penitenciarul nr.15, nu a luat în considerare pe deplin circumstanțele invocate de către condamnat, și inclusiv circumstanțele care au fost invocate în Raportul privind vizita preventivă în Penitenciarul nr.15 Cricova din 20 octombrie 2021.

Colegiul Penal reține că, în acest raport se reiterează faptul că echipa de vizită a fost alarmată de faptul detenției unei persoane cu statut de prevenit (arest preventiv) în P.15.., la general, celulele izolatorului disciplinar sunt întunecoase, umede, fără ventilație și extrem de înghesuite. Geamurile sunt de dimensiuni mici, acoperite cu gratii 4 metalice, ce limitează considerabil accesul la lumina zilei. Deținuții sunt nevoiți să se dețină cu lumina artificială conectată permanent, pentru că lumina zilei nu pătrunde în aceste spații.

În acest context, Colegiul penal consideră că la o nouă examinare prima instanță urmează să verifice argumentele invocate de către condamnat suplimentar la o nouă examinare or, persoana condamnată poate înainta cereri pentru soluționarea chestiunilor privind punerea în executare a hotărîrilor judecătoreşti, fiind în drept să-şi apere interesele prin intermediul apărătorului. Pe lângă aceasta, în cazul soluţionării chestiunilor privind executarea pedepsei, cât şi a plângerilor împotriva actelor organului care pune în executare hotărârea judecătorească de condamnare privativă de libertate, prin intermediul teleconferinței, la solicitarea condamnatului, în camera de teleconferință poate fi prezent şi apărătorul.

Mai mult, Colegiul penal reiterează că, asigurarea dreptului bănuitului, învinuitului sau inculpatului la apărare este reglementată prin dispozițiile

Constituţiei Republicii Moldova, Legii Republicii Moldova cu privire la avocatură, Legii Republicii Moldova cu privire la asistența juridică garantată de stat, Codului de procedură penală al Republicii Moldova, tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, de principiile ce rezultă din Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale (Convenţie).

Ca urmare, instanța de recurs atestă că erorile admise de către instanța de fond echivalează cu nerezolvarea fondului cauzei, ceea ce implică casarea încheierii integral, cu remiterea cauzei la rejudecare către instanța de fond, în alt complet de judecată, pentru înlăturarea erorilor admise.

La rejudecarea cauzei instanța de fond urmează să aplice prevederile art. art. 385 alin. (5), 473/2 - 473/4 Cod procedură penală, cu respectarea formulelor de calcul pentru reducerea termenului în legătură cu constatarea condițiilor precare de detenție, respectiv, să înlăture lacunele comise, să examineze cauza sub toate aspectele, complet şi obiectiv cu respectarea dreptului la un proces echitabil şi în dependență de probele acumulate, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată şi motivată, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate de către participanții la proces.

Totodată, Colegiul Penal reține și faptul, că prima instanță nu s-a expus și nu a soluționat în volum deplin plîngerea suplimentară depusă de avocatul Dumitru Buliga în interesul lui Barcari Ion.

La o nouă judecare prima instanță urmează să țină cont de cele expuse şi în dependență de cele obținute să emită o hotărâre legală. Astfel, având în vedere faptul, că prima instanță nu a constatat şi elucidat circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii în fond, Colegiul Penal ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către reprezentantul Penitenciarului nr.15, Cricova, Ghenadie Morozan, de a admite recursul declarat de către avocatul Dumitru Buliga în interesele lui Barcari Ion, a casa încheierea Judecătoriei Chișinău, (sediul Ciocana) din 30 mai 2023 și a remite cauza respectivă la rejudecare în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 447 - 449 alin. (1) lit.a), alin.2) lit.c) Cod de Procedură Penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău, -

D E C I D E:

Se respinge ca nefondat recursul declarat de către reprezentantul Penitenciarului nr.15, Cricova, Ghenadie Morozan.

Se admite recursul declarat de către avocatul Dumitru Buliga în interesele lui Barcari Ion.

Casează încheierea Judecătoriei Chișinău, (sediul Ciocana) din 30 mai 2023, prin care a fost admis parţial plângerea condamnatului Ion Barcari împotriva

administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de ari. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale și se remite cauza respectivă la rejudecare în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecător: Oxana Robu

Judecători: Teleucă Stelian

Ion Bulhac